

مشاغل عمومی، آخرین راه نجات از بیکاری گسترده

در گزارش پانزدهم خبرنامه «کرونا، نیروی کار و حمایت اجتماعی» با موضوع فقر شهری و حاشیه نشینی، به مشاغل عمومی به عنوان یکی از راه‌کارهای کاهش فقر اشاره کردیم. در این گزارش به چستی برنامه‌های مشاغل عمومی و برخی تجارب جهانی در زمینه اجرای این برنامه‌ها می‌پردازیم.

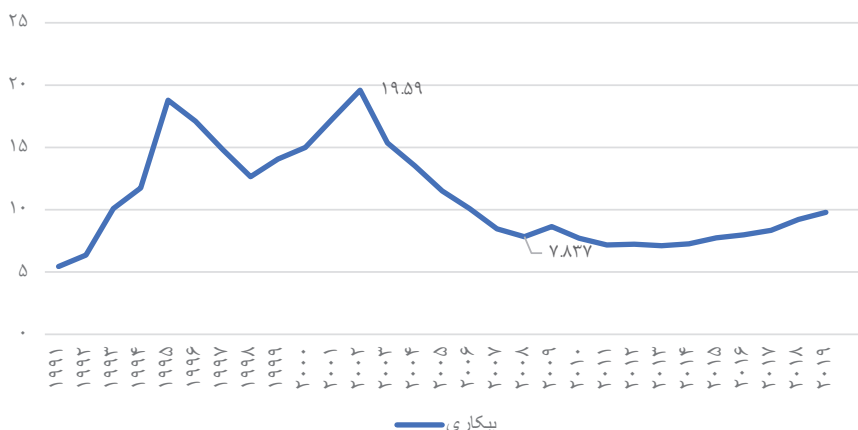
می‌توانند مزیت‌های پایدار بدست آورند. تجارب جهانی اجرای برنامه‌های مشاغل عمومی نشان می‌دهد که این برنامه‌ها با وجود برخی کاستی‌های اجرایی، به دلیل مهارت‌افزایی و پیوندهای کاری که برای افراد ایجاد می‌کنند، به اشتغال بلندمدت‌تر آن‌ها منجر می‌شوند و علاوه بر کاهش فقر بر کاهش نرخ بیکاری نیز تأثیرگذار هستند.

در برنامه‌های مشاغل عمومی افراد به طور داوطلبانه در زمینه‌هایی مشغول به کار می‌شوند که منافع بلندمدت‌تری را برای آن‌ها در پی دارد. به طور مثال در روستا گسترش آبخیزداری و یا حفظ محیط زیست می‌تواند به تقویت زیرساخت‌های روستایی و گسترش بخش کشاورزی بیانجامد و از این طریق روستاها

بیکاری گسترده در جهان دولت‌ها را وادار کرده است که نقش خود را در بازار کار بازتعریف کنند. دولت‌ها عموماً پذیرفته‌اند همان‌طور که در هنگام سقوط نظام مالی باید با مداخله مستقیم، بازارهای مالی و در واقع نظام اقتصادی را نجات دهند، در شرایط بیکاری گسترده نیز بایستی با اجرای سیاست مشاغل عمومی نقش آخرین کارآفرین نجات‌دهنده (Employer of last Resort) را به عهده گیرند. مشاغل عمومی در واقع یکی از ابزارهای حمایتی دولت‌ها هستند که ضمن کاهش فقر، توان مندی اجتماعی و مهارتی فقرا را افزایش می‌دهند. این ابزار هم‌چنین به عنوان شیوه‌ای کارآمد برای هدف‌مندی منابع حمایتی دولت‌ها عمل می‌کند؛ به این معنا که برنامه‌های مشاغل عمومی با تعیین دست‌مزدی پایین‌تر از حداقل دست‌مزد قانونی، شرایطی را فراهم می‌کنند تا صرفاً افراد نیازمند به این برنامه‌ها بپیوندند. مصداق مشاغل عمومی در روستاها کمک به حفظ محیط زیست، گسترش آبخیزداری و بیابان‌زدایی، و در شهرها گسترش خدمات بهداشتی، ورزشی، آموزشی، و مراقبتی است.

نرخ بیکاری در آرژانتین از سال ۱۹۹۱ تا ۲۰۰۱، با افت و خیزهایی روند افزایشی داشته است. در سال ۲۰۰۱ و هم‌زمان با آغاز گسترده‌ترین برنامه مشاغل عمومی آرژانتین با عنوان «سرپرست خانوار»، این نرخ رو به کاهش گذارده و از ۱۹٫۵۹ درصد در سال ۲۰۰۱ به ۷٫۸ درصد در سال ۲۰۰۹ رسیده است.

نمودار ۱: نرخ بیکاری در آرژانتین (۱۹۹۱-۲۰۱۹)

در برنامه‌های مشاغل عمومی افراد به طور داوطلبانه در زمینه‌هایی مشغول به کار می‌شوند که منافع بلندمدت‌تری را برای آن‌ها در پی دارد. به طور مثال در روستا گسترش آبخیزداری و یا حفظ محیط زیست می‌تواند به تقویت زیرساخت‌های روستایی و گسترش بخش کشاورزی بیانجامد و از این طریق روستاها می‌توانند مزیت‌های پایدار بدست آورند.

کرونا، نیروی کار و حمایت اجتماعی

گزارش شانزدهم | بیست و پنجم آبان ۱۳۹۹

تجارب برنامه‌های مشاغل عمومی

برنامه‌های مشاغل عمومی در طول دهه‌ها در کشورهای مختلفی به اجرا درآمده‌اند که در ادامه گزارش به برخی از این برنامه‌ها در کشورهای آلمان، هند، آرژانتین و آفریقای جنوبی می‌پردازیم. در این گزارش هم‌چنین به‌طور مختصر، به دو برنامه مشاغل عمومی اجرا شده در استان‌های کردستان و سیستان و بلوچستان اشاره خواهیم کرد.

آلمان

سابقه اجرای برنامه‌های مشاغل عمومی در آلمان به دهه ۱۹۳۰ بازمی‌گردد. در این دوران، رکود اقتصادی بزرگ، کشور آلمان را با بحرانی عمیق مواجه ساخت. تولید ناخالص داخلی در فاصله سال‌های ۱۹۲۸-۳۲ بیش از ۲۰ درصد کاهش پیدا کرد و به تبع آن شمار بیکاران و فقر ناشی از آن به سرعت رو به افزایش گذاشت و از ۶۵ هزار نفر به بیش از ۶ میلیون نفر رسید؛ نرخ بیکاری نیز از حول و حوش ۸ درصد به حدود ۳۰ درصد رسید. بسیاری از کارخانه‌ها تعطیل شدند و در واحدهای فعال ظرفیت تولیدی به شدت کم شد. به نحوی که میزان تولید صنعتی آلمان در سال ۱۹۳۲ حدود ۵۸ درصد سال ۱۹۲۸ بود. در پی این بحران، دولت آلمان در مواجهه با بیکاری گسترده و رکود اقتصادی، برنامه مشاغل عمومی را به اجرا گذاشت. در طول سال‌های ۳۷-۱۹۳۳، ذیل برنامه مشاغل عمومی پروژه‌هایی چون احداث بزرگ‌راه‌ها، گسترش شبکه راه‌آهن، ایجاد کانال‌های آبی و ایجاد نیروگاه‌های برق به اجرا درآمدند. در نتیجه اجرای این برنامه، تعداد بیکاران از ۶ میلیون نفر در سال ۱۹۳۳ به ۱٫۸ میلیون نفر در سال ۱۹۳۷ رسید. هم‌چنین در فاصله سال‌های ۱۹۳۲ تا ۱۹۳۸، مصرف مواد غذایی حدود ۱۷ درصد، نساجی و پوشاک بیش از ۲۵ درصد و لوازم خانگی ۵۰ درصد افزایش یافت و رشد تولید ناخالص داخلی به نرخ سالانه ۱۱ درصد رسید.

تجربه جدیدتر آلمان در زمینه اجرای برنامه‌های مشاغل عمومی به سال ۱۹۹۰ مربوط است. پس از اتحاد دو بخش شرقی و غربی آلمان در اکتبر سال ۱۹۹۰، آلمان شرقی با بحران اقتصادی عمیقی مواجه شد که در طی آن بسیاری از بنگاه‌های صنعتی و خدماتی تعطیل شدند و نرخ بیکاری از صفر درصد در سال ۱۹۹۰ به حدود ۲۰ درصد در سال ۱۹۹۱ رسید. در واکنش به این بحران، اجرای برنامه مشاغل عمومی مجدداً در دستور کار قرار گرفت. در سال ۱۹۹۲، یعنی دوران اوج این طرح، به‌طور متوسط ۴۰ هزار نفر در این برنامه شرکت کردند. با این حال، از

در برنامه مشاغل عمومی آلمان در دهه ۱۹۳۰، پروژه‌هایی چون احداث بزرگ‌راه‌ها، گسترش شبکه راه‌آهن، ایجاد کانال‌های آبی و ایجاد نیروگاه‌های برق به اجرا درآمدند. در نتیجه اجرای این برنامه، تعداد بیکاران از ۶ میلیون نفر در سال ۱۹۳۳ به ۱٫۸ میلیون نفر در سال ۱۹۳۷ رسید.

طول زمان افزایش یافت، به نحوی که از ۵ درصد در سال ۱۹۹۱ به ۱۹ درصد در سال ۱۹۹۴ افزایش پیدا کرد. بدین ترتیب این برنامه هم نیروی کار ماهر و هم نیروی کار غیرماهر را تحت پوشش قرار داد.

هند

در سال ۲۰۰۵، جمعیت روستایی هند، ۷۰٫۷ درصد از جمعیت کل کشور را تشکیل می‌داد. هم‌چنین در این سال ۴۱٫۸ درصد از این جمعیت روستایی زیر خط فقر زندگی می‌کردند. اگرچه هند در طول دهه‌های اخیر رشد اقتصادی بالایی را هم در شهرها و هم در روستاهای خود تجربه کرده است، اما میزان نابرابری درآمدی در بخش کشاورزی این کشور بسیار بالاست. به طوری که یک بررسی صورت گرفته مابین سال‌های ۲۰۰۳ و ۲۰۱۳، ضریب جینی در بخش کشاورزی هند را ۰٫۶ ارزیابی می‌کند. با توجه به این مسئله دولت هند در طول سال‌ها، مجموعه‌ای از طرح‌های اجتماعی را برای کاهش فقر روستایی معرفی کرده است که یکی از برجسته‌ترین این طرح‌ها «قانون ملی تضمین اشتغال روستایی ماهاتما گاندی» است.

این قانون، ایجاد اشتغال مزدبگیری روز در سال را برای هر خانوار روستایی جویای کار ضمانت می‌کند. مطابق با این قانون برنامه مشاغل عمومی باید تقاضا محور باشد و شهروندان در شناسایی مشاغل سودمند و تصمیم‌گیری درباره آن‌ها مشارکت داشته باشند. هم‌چنین این قانون کارگران غیرماهر را در اولویت قرار می‌دهد. از طرفی نیز برای تسهیل دسترسی کارگران، این

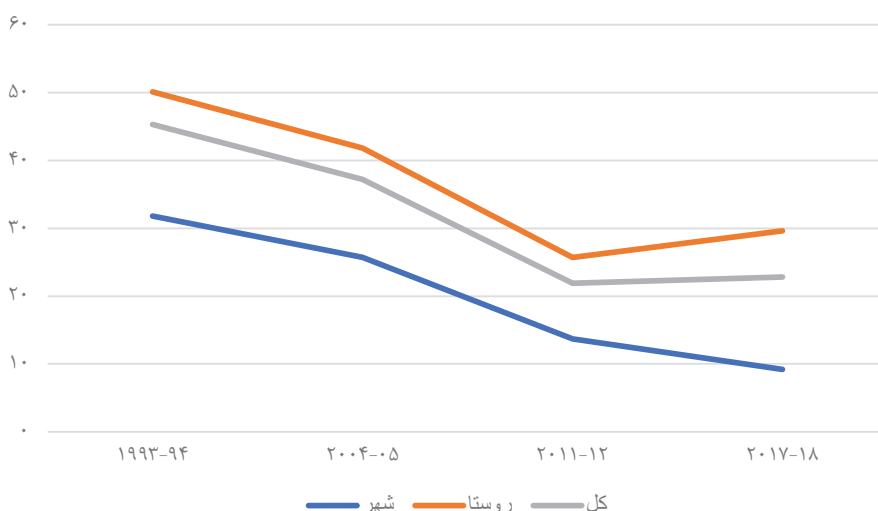
سال ۱۹۹۲ مقیاس برنامه کاهش یافت، به نحوی که در سال ۱۹۹۷ به‌طور متوسط ۲۰ هزار نفر در برنامه شرکت کردند.

مزد تعیین شده برای کارکنان برنامه حدود ۷۵ درصد مزد رایج در بازار بود و هر متقاضی می‌توانست تا ۱۲ ماه در پروژه‌های مشاغل عمومی کار کند. البته هدف از اجرای این برنامه صرفاً مقابله با بیکاری نبود بلکه به عنوان ابزاری برای سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های صنعتی، از جمله برای پاک‌سازی آلاینده‌های زیست‌محیطی و برچیدن واحدهای صنعتی از کار افتاده نیز به کار گرفته شد. بر اساس قانون، پروژه‌های مشاغل عمومی می‌بایست برای جامعه‌داری مفیدی خلق می‌کرد و در عین حال رقیب بخش خصوصی نبود. به سخنی دیگر نباید کالایی را تولید می‌کرد که در بازار عرضه می‌شد.

همچنین کارکردهای اجتماعی نیز در این برنامه‌ها محوریت داشت. چراکه فرض می‌شد افراد در دوره بیکاری ولو آن‌که تحت حمایت مالی باشند، چه بسا با مسائل و آسیب‌های اجتماعی مواجه شوند. به عبارتی برنامه‌های مشاغل عمومی به ادغام‌شدگی افراد بیکار شده در مناسبات رسمی جامعه تداوم می‌بخشند و از طرد شدن آن‌ها جلوگیری می‌کنند. یا این‌که برخی از این برنامه‌ها به نحوی طراحی می‌شوند که فرصت‌های بیشتری را برای زیست اجتماعی زنان فراهم کند. زنان در برنامه مشاغل عمومی آلمان شرقی حضور فعال داشتند. در سال ۱۹۹۱، ۴۰ درصد از شرکت‌کنندگان برنامه زن بودند؛ این نسبت در سال ۱۹۹۴ به ۶۸ درصد رسید. مشارکت افراد دارای تحصیلات عالی در پروژه‌های مشاغل عمومی در

چنان‌که در نمودار می‌بینیم نرخ فقر روستایی در هند مابین سال ۱۹۹۳ و ۲۰۱۱، به طور کلی روند کاهشی داشته است. در این میان، کاهش نرخ فقر از سال ۲۰۰۴ تا سال ۲۰۱۱ سرعت بیشتری به خود گرفته است و نرخ فقر از سال ۲۰۱۱ تا سال ۲۰۱۸ مجدداً روندی افزایشی یافته است.

نمودار ۲: نرخ فقر در هند (به درصد)

بودند. البته چنانچه در نمودار ۳ می بینیم، میزان مشارکت روستاییان در طرح، از سال ۱۶-۲۰۱۵ مجدداً روندی افزایشی یافته است، اما هیچ بررسی عمده‌ای درباره علل این بهبود انجام نشده است.

آرزانتین

در آرزانتین اوایل دهه ۱۹۹۰، مقررات و سیاست‌های حوزه کار تحت تاثیر مدل‌های نولیبرالی بازتعریف شدند. در این دوره، دولت فدرال طیفی از سیاست‌ها را در دستور کار قرار داد که طی آن فرایندهای استخدام انعطاف بیشتری پیدا کرد، اخراج نیروی کار راحت‌تر شد و قراردادهای استخدام موقت افزایش پیدا کرد. یکی از پیامدهای سیاست‌های جدید افزایش شدید و بی سابقه نرخ بیکاری بود که بر اساس داده‌های بانک جهانی از ۵ درصد در سال ۱۹۹۱ رو به افزایش گذاشت و بین سال‌های ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۳ به حدود ۱۵ درصد و در برهه‌هایی نیز به ۲۰ درصد رسید.

در پاسخ به افزایش شدید نرخ بیکاری، در دو دهه ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰ دولت چهار برنامه ایجاد اشتغال مبتنی بر آزمون و طرحی و اجرا کرد. دو برنامه اجرا شده در دهه ۱۹۹۰، Trabajar I و Trabajar II گستره محدودی داشتند و در واکنش به اعتراضات گسترده، در برخی استان‌های آرزانتین اجرا شدند. اما برنامه‌های Jefes یا «سرپرست خانوار» که از ۲۰۰۱ به این سو اجرا شدند، تعداد بسیار بیشتری را تحت پوشش قرار داده‌اند. چنانکه در نمودار ۱ (صفحه ۱) مشاهده می‌شود، آمار بیکاری با شروع برنامه Jefes به شدت کاهش یافت. دولت آرزانتین، شرکت‌کنندگان در این برنامه را در شمار افراد شاغل حساب می‌آورد اما مشخص نیست که آیا شرکت در Jefes به کسب مشاغل پایدار برای افراد منجر می‌شود یا خیر.

این برنامه‌ها نیروی کار غیرشاغل خانوارهای فقیر را که پیش‌تر در بخش غیررسمی فعال بودند هدف قرار دادند. در این برنامه‌ها افراد به‌ازای انجام کار در محل زندگی خود، ماهانه پول دریافت می‌کنند (در برنامه‌های مختلف متغیر و بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ پزو آرزانتین - بین ۵۰ تا ۶٫۶۶ دلار آمریکا).

برنامه مشاغل عمومی در سیستان و بلوچستان: لایروبی قنوات شهرستان قصرقد

شهرستان قصرقد از شهرهای جنوبی استان سیستان و بلوچستان است که تقریباً کل جمعیت آن به کشاورزی مشغول اند. ۷۰ درصد از منابع آبی کشاورزی این شهرستان از قنوات تأمین می‌شود. در اثر خشک سالی‌های اخیر، تقریباً ۸۰ رشته از ۱۶ رشته قنات این شهرستان با افت سطح آب مواجه شده و ۷۰ رشته از آن‌ها نیز به طور کامل خشک شدند. برای بهبود این وضعیت و کمک به اقتصاد کشاورزی در این شهرستان و معیشت ساکنان آن، طرح لایروبی قنوات شهرستان قصرقد به عنوان یک برنامه مشاغل عمومی با همکاری معاونت رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، و جهاد کشاورزی در سال ۱۳۹۹، به صورت پایلوت به اجرا گذاشته شد. در این طرح ۱۰ رشته قنات انتخاب شدند که در گذشته سطح زیر کشت هر یک از این ۱۰ قنات حداقل ۲۰ تا ۳۰ هکتار زمین کشاورزی بود. برای مثال در یکی از قنات‌هایی که به طور کامل خشک شده بود، با اجرای طرح لایروبی قنوات در عرض یک هفته دبی آب قنات به ۱ لیتر در ثانیه رسید و پیش‌بینی می‌شود که با اتمام لایروبی این میزان به ۱۰ لیتر بر ثانیه رسیده و بتواند نیمی از اراضی زیر کشت سابق این قنات را تأمین آبی کند. لازم به ذکر است که در حال حاضر ۲۸ نیروی داوطلب (که سابقاً بیکار بوده‌اند) به لایروبی این قنات‌ها مشغول هستند که حق الزحمه این نیروها از جانب وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی پرداخت می‌شود.

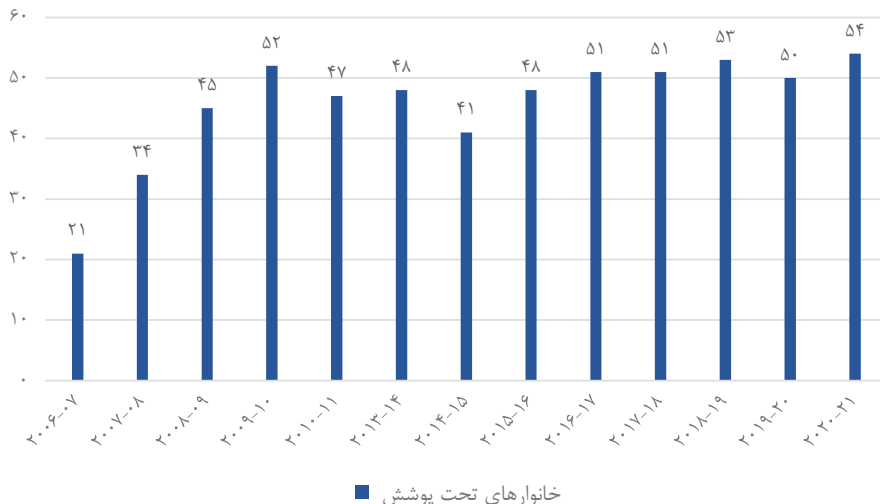
روستایی به نفع کارگران غیررسمی بخش کشاورزی هند متحول کند. به نحوی که اجرای تنها برخی از مفاد قانون وابستگی روستاییان به رباخواران و میزان مهاجرت‌های اجباری را در میان روستاییان کاهش داد. باین حال، یکی از ارزیابی‌های صورت گرفته از این برنامه در سال ۲۰۱۶، حاکی از آن است که مشارکت روستاییان در طرح، مابین سال ۲۰۰۹ و ۲۰۱۵ کاهش یافته است. بنا به ارزیابی این روند نزولی نشان‌گر آن است که در این برنامه، مفادی چون امنیت معیشت از طریق ایجاد اشتغال و خلق دارایی‌های بادوام برآورده نشده‌اند. دشواری‌های فرآیند اجرایی از جمله تأخیر در پرداخت دست‌مزدها و اختصاص مشاغل، و همچنین ادعای فساد در فرآیند ثبت نام، روستاییان را از تقاضای شغل تحت این برنامه منصرف ساخت. سایر مشکلات این برنامه به فقدان آگاهی عمومی از آن، سوءمدیریت و ظرفیت‌های پایین مربوط

مشاغل بایستی حداکثر در فاصله ۵ کیلومتری محل سکونت متقاضی فراهم شوند. برنامه مشاغل عمومی در هند که منشأ آن قانون تضمین اشتغال روستایی است، خصیصه تمرکززدادار و کار را به عنوان یک حق انسانی به رسمیت می‌شناسد. این برنامه در مقیاس وسیع و در سطح ملی و ایالتی اجرا می‌شود و بنابراین اجرای آن مستلزم وجود سیستم‌هایی شفاف به منظور اطمینان از کارایی و اثربخشی است. برای دستیابی به این هدف، سیستم نظارتی حاکم بر اجرای این برنامه بر مبنای تکنولوژی اطلاعات طراحی شده است. برای مثال اطلاعات مربوط به حضور و غیاب کارگران در محل اجرای پروژه به طور روزانه ثبت شده و پس از تأیید از طریق تلفن همراه به پایگاه مرکزی داده‌های برنامه ارسال می‌شود و در این پایگاه فوراً به روزرسانی شده و در دسترس عموم قرار می‌گیرد. پرداخت مزد نیز از طریق کارت‌های هوشمند و با استفاده از فناوری اثر انگشت انجام می‌شود. هم‌چنین سیستم الکترونیکی مدیریت منابع مالی از طریق برقراری ارتباط دفاتر همه مکان‌های اجرای پروژه با پایگاه داده‌های مرکزی و پایگاه‌های اطلاعاتی بانک امکان انجام تمام پرداخت‌های برنامه را فراهم می‌آورد.

از هنگام آغاز اجرای برنامه تضمین اشتغال روستایی در سال ۲۰۰۶، تا سال ۱۲-۲۰۱۱، این برنامه بیش از ۵ میلیون خانوار، یعنی ۳ درصد از کل خانوارهای روستایی را تحت تأثیر قرار داد. زنان یکی از گروه‌هایی بودند که مشارکت قابل توجهی در برنامه MGNREGA داشتند. به طور میانگین نرخ مشارکت زنان در این برنامه در سال ۷-۲۰۰۶، ۳۹٫۵ درصد، و در سال ۱۲-۲۰۱۱، ۴۸٫۱ درصد بوده است.

دست‌مزد کارگران در ایالات مختلف متفاوت است اما به طور میانگین کارگران تحت پوشش این طرح در سال مالی ۷-۲۰۰۶ روزانه ۱٫۹۴ دلار دریافت می‌کردند که این میزان در سال ۲-۲۰۱۱ به ۲٫۶۴ دلار و در سال ۲۰۲۰ به ۳٫۵۹ دلار رسیده است. لازم به ذکر است که ۹۰ درصد از منابع مالی این برنامه توسط دولت هند و ۱۰ درصد باقی مانده توسط دولت‌های ایالتی تأمین می‌شود. این برنامه در ده سال نخست اجرای خود توانست بازار کار

نمودار ۳: خانوارهای تحت پوشش برنامه MGNREGA از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۲۱ (به میلیون)

کرونا، نیروی کار و حمایت اجتماعی

گزارش شانزدهم | بیست و نهم آبان ۱۳۹۹

برنامه مشاغل عمومی در کردستان: طرح مقابله با آتش سوزی جنگل‌ها

در سال ۱۳۹۹، با توجه به بارش مناسب و رویش علوفه در مراتع و جنگل‌ها، با گرم شدن هوا و خشک شدن علف‌ها، خطر آتش سوزی افزایش یافت و در مناطق مختلف کشور، از جمله استان کردستان، آتش سوزی جنگل‌ها آغاز شد. در همین راستا، طرح مشارکتی مقابله با آتش سوزی جنگل‌های کردستان، توسط معاونت رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری، به صورت پایلوت برای مدت سه ماه (مرداد، شهریور و مهر) در ۷۸ روستای شهرستان‌های بانه و میوان به اجرا گذاشته شد. هدف از اجرای این طرح سامان‌دهی و استفاده مؤثر از ظرفیت جوامع محلی برای پیشگیری و مدیریت حریق و اقدام سریع به هنگام بروز آتش سوزی بود. در این طرح عام‌المنفعه که بودجه‌ای ۵ میلیارد ریالی (از محل اعتبارات معاونت رفاه) به آن اختصاص داده شده بود، ۲۲۸ داوطلب شرکت کردند که پس از گذراندن دوره آموزش پیشگیری از آتش سوزی و اطفاء حریق، مسئولیت پایش مناطق اطراف هر روستا به داوطلبان ساکن در همان روستا محول گردید. تأمین مالی پرداخت حق الزحمه نیروهای داوطلب محلی به عهده‌ی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی بود. براساس برآوردهای سازمان جنگل‌ها و مراتع استان کردستان، در نتیجه‌ی اجرای این طرح در شهرستان میوان تعداد آتش سوزی‌ها ۶۵ درصد و مساحت حریق ۸۹ درصد کاهش یافته است؛ این نسبت‌ها برای شهرستان بانه به ترتیب ۲۱ درصد و ۳۲ درصد بوده است.

دولتی مدیریت محیط زیست (آب، پارک‌ها، آتش، تالاب‌ها، زباله و غیره) و نیز برنامه‌های فرهنگی (گردش‌گری، هنر و صنایع دستی) ایجاد می‌شوند و دست‌آخ‌ر در بخش اجتماعی، فرصت‌هایی شغلی در برنامه‌های اجتماعی دولتی (مراقبت‌های خانگی، برنامه‌های تغذیه مدارس، پیش‌گیری از جرایم از طریق جامعه محلی و غیره) فراهم می‌شوند.

برنامه مشاغل عمومی در ایجاد زیرساخت‌ها و ارائه خدمات عمومی برای کل جمعیت آفریقای جنوبی نقش ایفا می‌کند. تخمین زده می‌شود که از ابتدای اجرایی شدن این برنامه در حدود ۸ میلیون فرصت شغلی ایجاد شده است. در فاز اول این برنامه (۲۰۰۴-۲۰۰۹) بیش از ۱ میلیون شغل و در فاز دوم (۲۰۰۹-۲۰۱۴)، ۶٫۳ میلیون شغل ایجاد شد. در فاز سوم، مدت زمان انجام مشاغل برای افزودن بر درآمد فقرا و بیکاران افزایش یافت. در فاز سوم (۲۰۱۴-۲۰۱۹) بنا بود ۶ میلیون فرصت شغلی ایجاد شود و بودجه‌ای در حدود ۴٫۱۱ میلیارد دلار به آن اختصاص داده شده است.

این برنامه موفق شده است که گروه‌های آسیب‌پذیری همچون زنان، جوانان و معلولین را در شمار مشارکت‌کنندگان خود داشته باشد. به عنوان مثال، در سال ۲۰۱۶-۲۰۱۵ تعداد زنان مشارکت‌کننده به ۶۹٪ رسیده بود، در حالی که جوانان و معلولین به ترتیب ۴۶٪ و ۲٪ از جمعیت مشارکت‌کنندگان در برنامه را تشکیل می‌دهند.

فرآیند استخدام در برنامه مشاغل عمومی در سراسر کشور و در تمامی برنامه‌ها یکسان‌سازی شده است تا انتخاب مشارکت‌کنندگان بر مبنای بی‌طرفانه و عادلانه را ضمانت کند. همچنین فرآیندی برای مطابقت شغل مربوطه با مشخصات متقاضیان شغلی ایجاد کرده است. از دیگر جنبه‌های مهم این برنامه آموزش اجباری در برخی پروژه‌ها، به ویژه پروژه‌هایی است که جوانان در آن‌ها مشارکت دارند. این آموزش‌ها مهارت‌های مشارکت‌کنندگان را تقویت می‌کند و امکان جذب آن‌ها در بازار کار پس از شرکت در این برنامه را فراهم می‌کند. بنابر اعلام اداره آمار آفریقای جنوبی، ۷۰٪ از مشارکت‌کنندگان سابق در این برنامه توانسته‌اند وارد اشتغال رسمی یا خویش‌فرمایی شوند.

به تأمین هزینه غذا کرده‌اند. همچنین، تخمین زده می‌شود که در نبود این برنامه‌ها ۱۰٪ مشارکت‌کنندگان به زیرخط فقر غذایی سقوط می‌کردند. با این حال این برنامه‌ها کاستی‌هایی نیز داشته‌اند. از جمله این‌که تخصیص سلیقه‌ای بودجه بعضاً مانع از دستیابی نیازمندترین افراد به مزایای آن‌ها شده است؛ جمعیت هدف در اغلب موارد از این پروژه‌ها بی‌اطلاع بوده‌اند؛ پرداخت‌های ماهیانه به موقع انجام نمی‌شده است؛ عدم تأمین مالی بعضاً باعث اجرا نشدن طرح‌های مصوب شده است؛ در برخی موارد نظارت‌های دوره‌ای توسط سازمان‌های مسئول انجام نشده است.

● آفریقای جنوبی

با وجود رشد اقتصادی آفریقای جنوبی بعد از لغو نظام آپارتاید، فقر و بیکاری همچنان در این کشور قابل توجه است. به همین خاطر این کشور از سال ۲۰۰۳ برنامه بسط یافته مشاغل عمومی (EPWP) را به اجرا درآورد که هدف آن فراهم کردن فرصت‌های شغلی بیشتر، همراه با مهارت‌آموزی برای بیکاران، فقرا و گروه‌های آسیب‌پذیر جمعیتی (از جمله معلولین) است.

برنامه بسط یافته مشاغل عمومی یک برنامه دولتی فراگیر در سطح کشور است. دولت و بنگاه‌های دولتی با استفاده از این برنامه فرصت‌های شغلی موقت و کاربر ایجاد می‌کنند. طراحی و اجرای سیاست‌های این برنامه به عهده اداره توسعه اجتماعی و اداره مشاغل عمومی آفریقای جنوبی است. دولت و استان‌داری‌ها و شهرداری‌ها نیز بخشی از بودجه خود را به تدارک خدمات در چارچوب این برنامه اختصاص می‌دهند.

این پروژه‌ها در چهار حوزه اجرا می‌شوند که عبارت هستند از زیرساخت، بخش غیردولتی، محیط زیست و فرهنگ و بخش اجتماعی. در حوزه زیرساختی فرصت‌های شغلی در ساخت‌وساز، تعمیر و نگهداری جاده، مدارس و خانه‌های بهداشت ایجاد می‌شود. در بخش غیردولتی، سازمان‌های محلی غیرانتفاعی در برنامه‌ها و خدماتی که در سطح محلی ارائه می‌دهند، فرصت‌های شغلی ایجاد می‌کنند. در بخش محیط زیست و فرهنگ، فرصت‌هایی شغلی در بخش

حداقل دست‌مزد تعیین شده برای این برنامه‌ها حدود ۷۵٪ درآمد کارگر معمولی در پایتخت آرژانتین است و شامل بیمه درمانی و بیمه حوادث هم می‌شود. در ابتدا این برنامه‌ها بر روی توسعه زیرساخت‌ها (مانند آب‌رسانی، برق‌رسانی، شبکه‌های جمع‌آوری فاضلاب و زیرساخت‌های آموزشی و فرهنگی) تمرکز داشتند، سپس ارائه خدمات اجتماعی (مانند تأسیس نوانخانه‌ها و غذاخوری‌ها) مورد توجه قرار گرفت، و در نهایت این برنامه‌ها به جذب افراد تحصیل کرده‌تر (به طور مثال برای ارائه مشاوره در مباحث اجتماعی یا ارائه مشاوره به افراد و خانوارهای فقیر) نیز روی آوردند. زنان و جوانان از گروه‌های فعال در این برنامه‌ها بودند. دست‌مزد‌های پرداخت شده به زنان و مردان تقریباً یکسان بوده و بعضاً دست‌مزد پرداخت شده به نیروی کار جوان مشروط به اختصاص بخشی از ساعات کار روزانه به مهارت‌آموزی می‌شد.

تأمین مالی تمامی برنامه‌های مشاغل عمومی مستقیماً از محل مالیات و نیز وام‌های بانک جهانی و بانک توسعه بین‌المللی آمریکا فراهم شده است. در برنامه «سرپرست خانوار»، وزارت کار، اشتغال و تأمین اجتماعی در آرژانتین، از سوی دولت فدرال، بودجه اختصاص داده شده به برنامه‌ها را به استان‌ها می‌فرستد و این بودجه به شهرداری‌های مختلف تخصیص می‌یابد. شهرداری‌ها پس از شناسایی نیازهای و منابع موجود در محلات، پروژه‌های پیشنهادی سازمان‌های غیرانتفاعی یا مردم‌نهاد محلی را بررسی می‌کنند. سپس ذی‌نفعان برنامه در جریان پروژه، محل و زمان اجرای آن قرار می‌گیرند. دولت فدرال تنها ۶۰٪ هزینه‌های پروژه‌ها را تأمین می‌کند. باقی این هزینه‌ها را دولت‌های محلی و سازمان‌های مردم‌نهاد اجراکننده باید با منابع موجود خود متقبل شوند. دولت‌های محلی، همچنین مسئول تهیه و نگهداری یک پایگاه داده برای ثبت اطلاعات مربوط به ذی‌نفعان و رصد تمامی پروژه‌ها هستند. این اطلاعات با هدف افزایش شفافیت و کاهش فساد در دسترس عموم قرار می‌گیرند.

ارزیابی‌های صورت‌گرفته از طرح‌های مشاغل عمومی در آرژانتین حاکی از گسترش سریع پوشش و افزایش منابع مالی این برنامه‌ها است. در سال ۲۰۰۲، برنامه PJDH به تنهایی ۵٫۱ میلیون سرپرست خانوار را پوشش می‌داد و ۵٫۷ درصد هزینه دولت فدرال را تشکیل می‌داد. برنامه‌های «سرپرست خانوار»، که از سال ۲۰۰۱ به بعد اجرا شده‌اند نرخ بیکاری را در آرژانتین حدود ۲٫۵٪ کاهش داده و ۲٪ جمعیت کشور را قادر

آموزش اجباری جوانان در برنامه مشاغل عمومی آفریقای جنوبی، امکان جذب آن‌ها در بازار کار پس از شرکت در این برنامه را فراهم می‌کند.